1

Realni sektor

1.1. Bruto domaći proizvod

Nove geopolitičke tenzije, podstaknute izbijanjem rata na Bliskom Istoku krajem februara 2026. godine, dovele su do usporavanja rasta globalne ekonomije, jačanja inflatornih pritisaka i revizije prognoza ekonomskih kretanja za 2026. godinu. Povećanje cijena energenata, izazvano privremenim zatvaranjem Hormuškog moreuza, dovelo je do porasta inflacije na globalnom nivou, uz izražene razlike među regionima. Prema julskoj prognozi MMF-a[1], u 2026. godini očekuje se usporavanje globalnog ekonomskog rasta na 3,0% sa 3,5% godinu ranije, uz inflaciju od 4,7%, nakon 4,1% u prethodnoj godini. Majske prognoze Evropske komisije[2] ukazuju da će rast BDP-a u EU u istom periodu usporiti na 1,1%, u odnosu na 1,5% u prethodnoj godini. Istovremeno, prosječna godišnja stopa inflacije mogla bi dostići 3,1%, sa 2,5% godinu ranije, što je za jedan procentni poen više u odnosu na jesenju prognozu, prvenstveno zbog naglog rasta cijena energenata. Prema junskim projekcijama Eurosistema, prognozirana stopa rasta u Eurozoni za 2026. godinu ponovo je smanjena i iznosi 0,8% (za 0,1 pp u odnosu na projekcije iz marta, dok je u martu već bila smanjena za 0,3 pp u odnosu na decembar 2025. godine). Projekcija je smanjena prvenstveno zbog slabijih izgleda za potrošnju usljed geopolitičkih tenzija, što će se reflektovati većom inflacijom i posljedično nižim realnim zaradama. Usljed inflatornih pritisaka prouzrokovanih konfliktom na Bliskom istoku, ECB je u junu 2026. godine podigla nivo referentnih kamatnih stopa za 0,25 pp, čime kamatna stopa na prekonoćne depozite iznosi 2,25%.

Usporavanje rasta uz povećanje inflacije predstavljaće izazov za centralne banke, posebno za ECB i Fed, koje će morati da usklađuju podršku ekonomskoj aktivnosti sa očuvanjem stabilnosti cijena, naročito u uslovima produženih ratnih sukoba na Bliskom istoku, geopolitičke fragmentacije i nestabilnosti finansijskih tržišta.

Nakon snažnog rasta zabilježenog u periodu 2021-2023. godina (prosječan realni godišnji rast BDP-a od 9,1% u trogodišnjem periodu) usporavanje crnogorske ekonomije, koje je obilježilo prethodne dvije godine, nastavljeno je i u prvom kvartalu 2026. godine. Rast BDP-a od 2,7% u prethodnoj godini bio je uglavnom rezultat povećanja bruto investicija u osnovna sredstva i domaće potrošnje, podstaknute rastom broja zaposlenih, zarada i kredita. Isti faktori bili su pokretači realnog rasta BDP-a u prvom kvartalu 2026. godine, koji se procjenjuje na 2,6%. Slično kao i godinu ranije, izvoz roba i usluga zabilježio je realni pad. Na to su posebno uticali smanjenje izvoza ostalih transportnih sredstava, mineralnih ruda i otpadaka od metala i hemijskih proizvoda, kao i smanjenje prihoda od turizma. Negativan doprinos rastu dalo je i smanjenje zaliha.

Posmatrano po sektorima ekonomije, kratkoročni statistički pokazatelji potvrđuju rast u trgovini, građevinarstvu i ukupnoj industrijskoj proizvodnji. Istovremeno, negativni trendovi prisutni su u gotovo svim vidovima saobraćaja, osim vazdušnog, što odražava smanjenje prometa putnika i robe. Zabilježen je i blagi pad pokazatelja u turizmu. Ipak, indikatori na tržištu rada upućuju na nastavak rasta ekonomske aktivnosti, uz povećanje broja zaposlenih i zarada, kao i smanjenje broja nezaposlenih.

---

1 MMF - *July 2026 World Economic Outlook Update: Global Economy in Crosscurrents of War and Technology*, jul 2026. godine

2 Izvor: *European commission* - *Spring 2026 Economic Forecast: Slowdown in growth as energy shock drives up inflation - Economy and Finance*
Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area, June 2026

Projekcije međunarodnih institucija iz aprila i maja ove godine ukazuju da bi realni rast BDP-a Crne Gore u 2026. godini mogao iznositi oko 2,8% (tabela 1.1)[3], dok Centralna banka Crne Gore predviđa rast od oko 3% po centralnom scenariju. Evropska komisija u majskom izvještaju očekuje umjeren privredni rast od oko 3% u periodu 2026–2027. godine, usljed usporavanja rasta privatne potrošnje, zbog jačanja inflatornih pritisaka. Ipak, očekuje i postepeni oporavak izvoza, prije svega zahvaljujući obnovi izvoza električne energije nakon višemjesečne obustave rada Termoelektrane (TE) Pljevlja zbog ekološke rekonstrukcije tokom 2025. godine. Oporavku izvoza trebalo bi da doprinese i poboljšanje turističkih rezultata, potpomognuto otvaranjem novih hotela i diverzifikacijom destinacija niskotarifnih avio-kompanija. Istovremeno, realizacija velikih infrastrukturnih projekata trebalo bi da podstakne investicionu aktivnost.

TABELA 1.1

Projekcije međunarodnih finansijskih institucija i Evropske komisije o kretanju BDP-a Crne Gore u 2026. godini, u %

Izvor: Internet stranice pojedinih institucija

Institucija	Procijenjena stope rasta BDP-a za 2026. godinu
Bečki institut	2,8
MMF	2,8
Evropska komisija	2,8
Svjetska banka	2,9
EBRD	2,9

S tim u vezi, Evropska komisija očekuje i nastavak rasta uvoza, prije svega zbog povećanih potreba za uvoznom opremom i materijalom u realizaciji investicionih projekata. Centralna banka procjenjuje da će realni rast BDP-a iznositi oko 3%, uz snažnu aktivnost u uslužnim sektorima, posebno trgovini i turizmu, te značajan doprinos građevinarstva i investicija.

Važan pokazatelj u procjenama Centralne banke Crne Gore predstavljaju rezultati ankete koju je sprovela o očekivanjima privrednika o obimu aktivnosti u 2026. godini. Više od polovine anketiranih (54,55%) očekuje povećanje obima poslovnih aktivnosti, 43,18% očekuje nepromijenjen obim aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu, dok svega 2,27% očekuje njihovo smanjenje. Iako više od polovine anketiranih očekuje povećanje poslovne aktivnosti, kao najveće prepreke poslovanju naveli

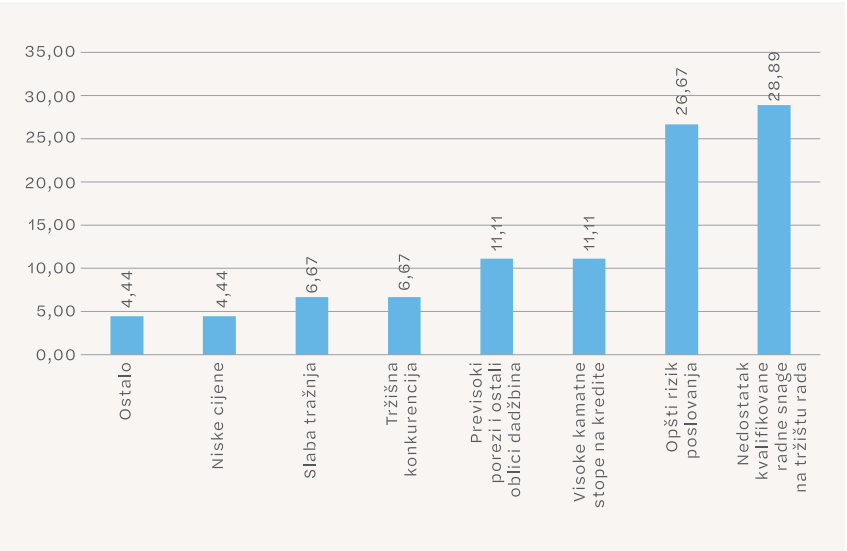

GRAFIKON 1.1

Očekivane poslovne barijere u 2026. godini, u %

Izvor: Anketa CBCG

3 MMF - *World Economic Outlook*, april 2026. godine
EK - *European commission, European Economic Forecast - spring 2026*, maj 2026. godine
Svjetska banka - *Western Balkans Regular Economic Report, No. 29 – Spring 2026*, april 2026. godine
EBRD - *Regional economic prospects*, jun 2026. godine
Bečki institut za međunarodne studije

su nedostatak kvalifikovane radne snage, opšte rizike poslovanja, visoke kamatne stope na kredite, kao i visoke poreze i ostale oblike dažbina (grafikon 1.1).

1.2. Djelatnosti

1.2.1. Industrijska proizvodnja

Nakon smanjenja u sektoru industrijske proizvodnje u prethodnoj godini, pod uticajem pada u sektoru snabdijevanja električnom energijom, gasom i parom, usljed višemjesečne obustave rada TE Pljevlja, kao i pada u sektoru vađenja ruda i kamena, usljed smanjene tražnje uglja, u prvom kvartalu 2026. godine ostvaren je rast. Prema podacima MONSTAT-a rast u sektoru *snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom* od 27,3% uticao je na rast ukupne industrije od 7,5%, što je u skladu sa indikatorima koje je ostvarila Elektroprivreda Crne Gore EPCG). Proizvodnja električne energije u prvom kvartalu 2026. godine bila je za 49% viša od planirane, dok su prihodi od trgovine električnom energijom iznosili 48 miliona eura.[4]

Mjesečni podaci o kretanju industrijske proizvodnje (grafikon 1.2), ukazuju na pad u januaru (9,3%) i februaru (0,5%), dok je u martu ostvaren rast (3,0%).

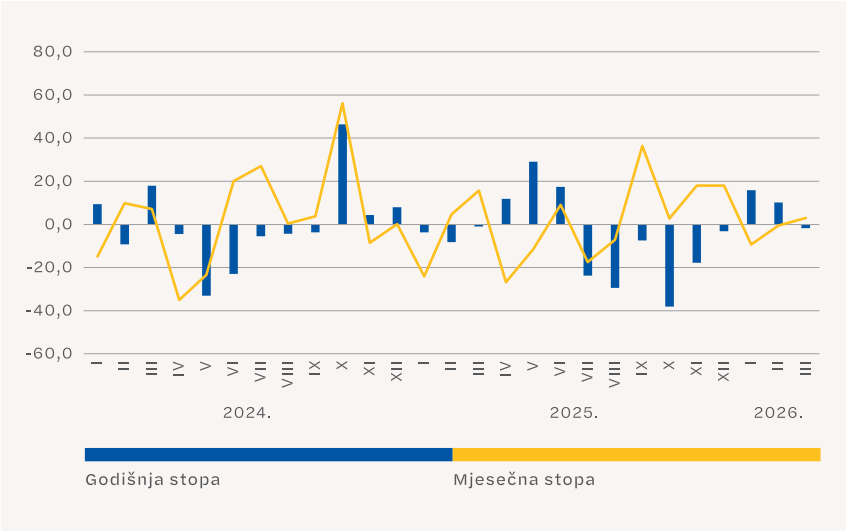

GRAFIKON 1.2

Godišnje i mjesečne stope industrijske proizvodnje, u %

Izvor: MONSTAT

Nasuprot tome, pad proizvodnje zabilježen je u prerađivačkoj industriji i u sektoru vađenja ruda i kamena. U prerađivačkoj industriji zabilježen je godišnji pad od 4,0%. Pad proizvodnje evidentiran je u sedam oblasti koje čine 39,5% ukupne industrijske proizvodnje (tabela 1.2). Najizraženiji pad zabilježen je u proizvodnji osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata (31,9%), koja čini 16,6% ukupne industrijske proizvodnje. Ovaj pad dijelom je posljedica visoke uporedne osnove, koja je rezultat četvorogodišnjeg kontinuiranog rasta u ovoj oblasti prerađivačke industrije. Istovremeno, u sedam oblasti prerađivačke industrije, koje čine 25,7% ukupne industrijske proizvodnje, ostvaren je rast proizvodnje. Najveći rast (186,6%) zabilježen je u proizvodnji metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja, prvenstveno kao rezultat povećane aktivnosti u građevinarstvu i realizacije infrastrukturnih projekata. Proizvodnja je ostala na istom nivou jedino u oblasti proizvodnje odjevnih predmeta, koja čini svega 0,1% ukupne industrijske proizvodnje.

4 Izvor: EPCG - List Elektroprivreda br.460

TABELA 1.2

Godišnje promjene performansi prerađivačke industrije u 2025. i Q1 2026. godine i učešće segmenata prerađivačke u ukupnoj industriji u 2025. godini

Izvor: MONSTAT

Oblast industrije/ Period	Indeksi		Učešće u ukupnoj industriji u 2025. godini (u %)
	QI-QIV 2025. / QI–QIV 2024.	QI 2026. / QI 2025.	
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	**109,3**	**96,0**	**65,3**
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	98,1	99,9	12,2
Proizvodnja pića	97,6	89,1	2,9
Proizvodnja odjevnih predmeta	87,1	100,0	0,1
Proizvodi od drveta, plute i sl.	112,0	83,1	5,4
Proizvodnja papira i proizvodaod papira	115,0	94,8	1,0
Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	141,5	100,9	0,3
Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	96,3	96,6	0,2
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata	117,9	68,1	16,6
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	97,5	80,5	1,2
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	138,1	102,2	13,2
Proizvodnja osnovnih metala	60,2	118,2	3,5
Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja	138,9	286,6	3,1
Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute	99,0	127,8	4,7
Proizvodnja namještaja	261,2	152,4	0,7
Popravka i montaža mašina i opreme	111,4	123,8	0,2

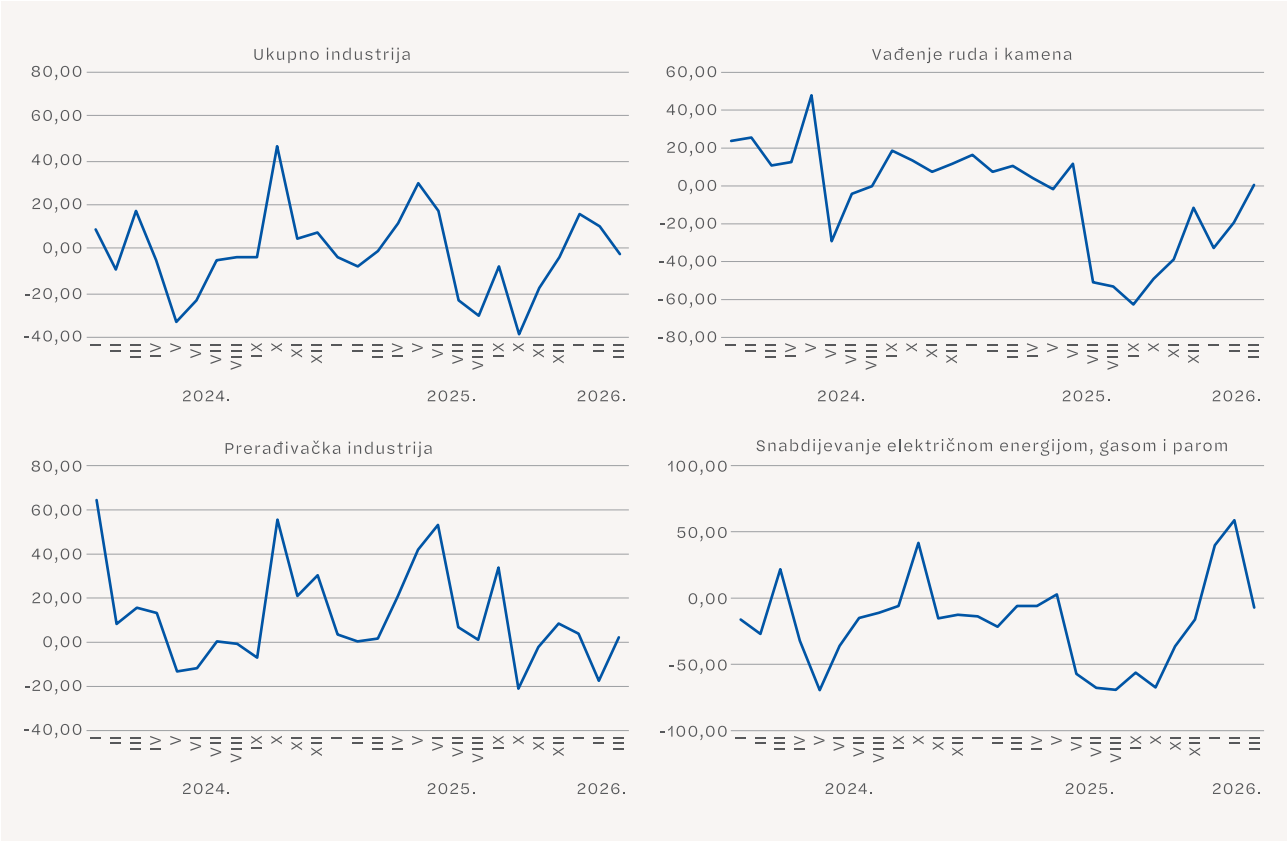

GRAFIKON 1.3

Godišnje stope industrijske proizvodnje u Crnoj Gori, po sektorima, u %

Izvor: MONSTAT

Godišnji pad proizvodnje u sektoru *vađenja ruda i kamena* (17,0%) prvenstveno je posljedica smanjenja proizvodnje u oblasti *vađenja ruda metala* (37,0%), usljed nižeg nivoa eksploatacije i prerade rude. Pad je zabilježen i u oblasti *vađenja uglja* (3,4%), dijelom zbog otežane eksploatacije usljed nepovoljnih vremenskih uslova početkom godine (detaljnije na linku[5]). Istovremeno, u *ostalom rudarstvu*[6] ostvaren je rast od 17,3%, što odražava povećanu aktivnost građevinskog sektora i potražnju za građevinskim materijalima.

1.2.2. Turizam[7]

Turistički sektor Crne Gore u prvom kvartalu 2026. godine zabilježio je blagi pad pokazatelja u odnosu na isti period prethodne godine, što je dijelom rezultat povećane geopolitičke nestabilnosti. Pad je zabilježen u segmentu stranih turista, koji bilježe smanjenje broja dolazaka i broja noćenja. Pad broja noćenja dijelom je posljedica kraćeg boravka turista iz Ruske Federacije, Turske i Kosova, država koje tradicionalno imaju značajno učešće u ukupnom turističkom prometu Crne Gore. Ova kretanja djelimično je ublažio snažan rast broja domaćih turista i njihovih noćenja. Ipak, struktura noćenja i dalje pokazuje dominantno učešće stranih turista, kao i individualnog smještaja u odnosu na kolektivni. I pored godišnjeg smanjenja, rezultati ostvareni u turizmu i dalje su znatno iznad pretkriznog nivoa iz rekordne 2019. godine, što potvrđuje da turistički sektor zadržava visok nivo aktivnosti. Pri ocjeni godišnjih rezultata turizma u Crnoj Gori, treba imati u vidu da prvi kvartal ima znatno manji doprinos ukupnim godišnjim rezultatima u odnosu na preostala tri kvartala.

Prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, Crnu Goru je u posmatranom periodu posjetilo 198.053 turista, što je za 1,30% manje nego u istom periodu prethodne godine, a za 18,83% više u odnosu na isti period pretkrizne 2019. godine (grafikon 1.4). U odnosu na isti period prethodne godine, broj dolazaka domaćih turista povećan je za 4.261 (16,30%) i u značajnoj mjeri je ublažio pad broja dolazaka stranih turista od 6.872 (3,94%). U poređenju sa istim periodom pretkrizne 2019. godine, broj dolazaka domaćih turista povećan je za 50,62%, dok je kod stranih ostvaren rast od 14,45%.

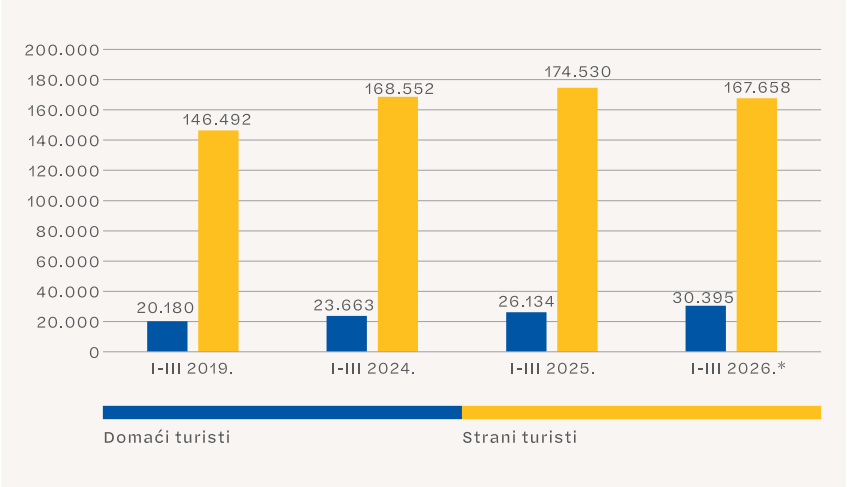

GRAFIKON 1.4

Dolasci turista tokom prva tri mjeseca 2019, 2024, 2025. i 2026. godine

Izvor: MONSTAT

5 Rudnik: Otezana proizvodnja uglja, svakodnevno preusmjeravanje Ćehotine - Pljevaljske novine

6 Ova djelatnost prema klasifikaciji djelatnosti obuhvata vađenje ruda i kamena u rudnicima, šljunkarama, kamenolomima, solanama itd.

7 Preliminarni podaci, do objave godišnjih za 2025. godinu.

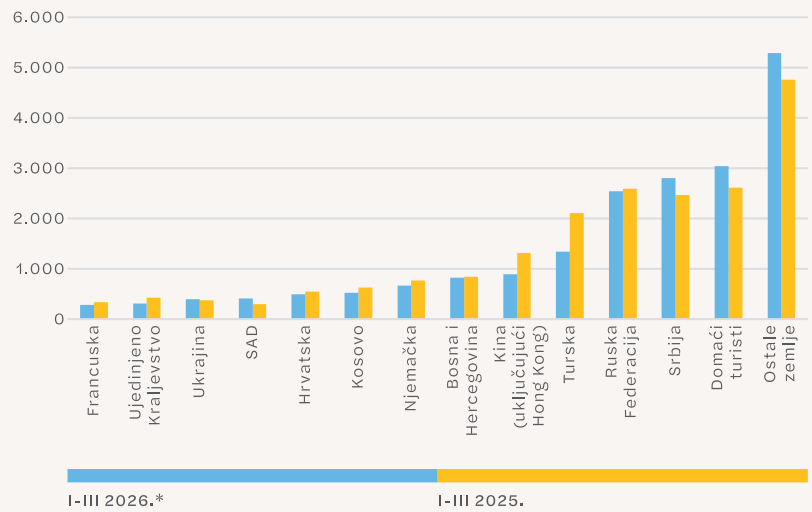

GRAFIKON 1.5

Dolasci turista u Crnoj Gori tokom prva tri mjeseca 2025. i 2026. godine

Izvor: MONSTAT

U ukupnoj strukturi dolazaka, najzastupljeniji su bili turisti iz Srbije (14,16%), Ruske Federacije (12,83%), Albanije (10,29%), Turske (6,76%), Kine (4,50%), Bosne i Hercegovine (4,16%), Njemačke (3,36%), Kosova (2,64%), Hrvatske (2,49%) i SAD-a (2,07%) (grafikon 1.5). Od turista sa većim učešćem u strukturi ukupnih dolazaka, najveći pad je zabilježen kod turista iz Turske (36,47%), Kine (32,19%) i Kosova (16,61%).

U posmatranom periodu realizovano je 1,16 miliona noćenja što je za 2,62% manje nego u istom periodu prethodne godine (grafikon 1.6). Od ukupnog broja noćenja domaći turisti realizovali su 83.252 noćenja (rast od 14,04%), dok su strani turisti realizovali 1,07 milion noćenja (pad od 3,71%). Rast broja noćenja domaćih turista kompenzovao je 24,8% pada broja noćenja stranih turista, dok je stepen kompenzacije znatno veći kada se posmatraju noćenja samo u kolektivnom smještaju i iznosi 59%. U poređenju sa istim periodom 2019. godine ukupan broj noćenja veći je za 79,28%, pri čemu je broj noćenja domaćih turista povećan za 30,97%, a stranih za 84,55%.

Struktura noćenja prema vrsti smještaja ostala je stabilna, uz i dalje dominantno učešće individualnog smještaja (75,60% ukupnih noćenja). Broj noćenja u individualnom smještaju ipak je smanjen za 2,70%, čemu je najviše doprinio manji broj noćenja turista iz Ruske Federacije (14,71%) i Turske (52,92%), koji zajedno učestvuju sa 41,22% u strukturi noćenja

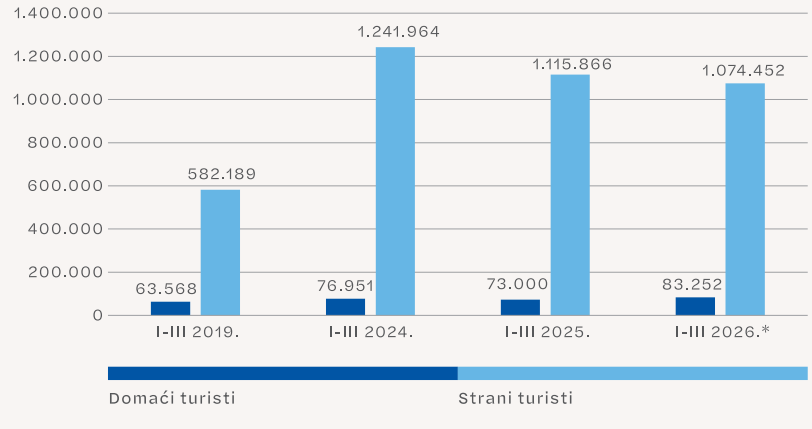

GRAFIKON 1.6

Broj noćenja turista u Crnoj Gori tokom prva tri mjeseca

Izvor: MONSTAT

u individualnom smještaju. U kolektivnom smještaju[8], koji čini 24,40% ukupnih noćenja, zabilježen je pad od 2,38%. Kao i u prethodnim periodima, najveći broj noćenja u kolektivnom smještaju ostvaren je u primorskom regionu (63,15%), zatim u glavnom gradu (16,08%), dok planinski region i ostala turistička mjesta učestvuju sa 12,12%, odnosno 8,65% ukupnih noćenja.

U posmatranom periodu, u ukupnoj strukturi noćenja, najzastupljeniji su bili turisti iz Ruske Federacije (28,39%), Srbije (17,98%), Turske (5,21%), Bosne i Hercegovine (4,83%), Albanije (4,57%), Ukrajine (4,28%), Kosova (3,33%), Njemačke (2,73%), Azerbejdžana (2,31%) i SAD-a (2,10%) (grafikon 1.7). Od država sa značajnim učešćem u strukturi, najveći pad broja noćenja zabilježen je kod turista iz Turske (47,27%), Ruske Federacije (14,19%) i Kosova (9,21%).

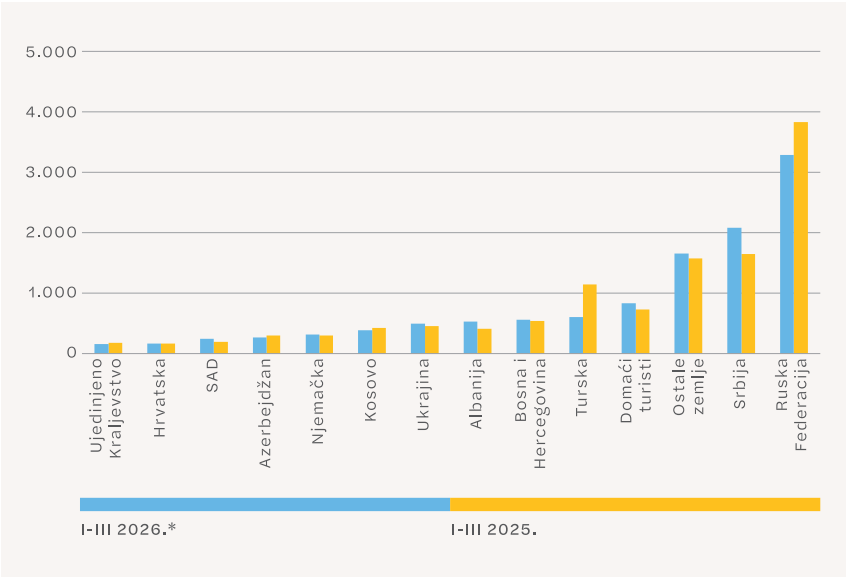

GRAFIKON 1.7

Struktura noćenja turista u Crnoj Gori u prvom kvartalu 2025. i 2026. godine

Izvor: MONSTAT

1.2.3. Šumarstvo[9]

1.2.4. Građevinarstvo

U prvom kvartalu 2026. godine nastavljen je rast u građevinarstvu, započet prije dvije godine. Prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, *vrijednost izvršenih građevinskih radova* (164,83 miliona eura) povećana je za 5,10%, dok je *građevinska aktivnost mjerena efektivnim časovima rada na gradilištima* (4,42 miliona eura) povećana za 0,73% u odnosu na isti period prethodne godine (grafikon 1.8).

Rast građevinarstva rezultat je prvenstveno povećanih aktivnosti u izgradnji zgrada. *Vrijednost novih ugovora na zgradama* (25,83 miliona eura), povećana je značajno, za 95,33%. Dodatni pokazatelj rasta stanogradnje predstavlja i broj izdatih građevinskih dozvola i prijavljenih radova (213), koji je najveći u poslednjih devet godina. Prema izdatim dozvolama planirana je gradnja 1.388 stanova, ukupne površine 83.289 m^2 (u istom kvartalu prethodne godine bilo je izdato 30 dozvola i planirano 117 stanova ukupne površine 7.183 m^2). S obzirom na značajan rast vrijednosti novih ugovora i broj planiranih stambenih jedinica, može se očekivati

8 Kolektivni smještajni objekti uključuju hotele, pansione, motele, turistička naselja, odmarališta, hostele, kampove i sl.

9 Podaci o šumarstvu jan-mar 2026. godine, za koje je izvor podataka Uprava za gazdovanje šumama i lovištima, nisu objavljeni usljed administrativnih i tehničkih okolnosti, izvor: MONSTAT.

nastavak snažne aktivnosti u stanogradnji. Ovaj rast praćen je značajnim godišnjim povećanjem prosječnih cijena stanova u novogradnji, od 13,30%, koje su dostigle rekordne visine (2.445 €/m² u Q1 2026).

Aktivnost izgradnje ostalih građevina je smanjena, ali ima značajan potencijal rasta u narednom četvorodišnjem periodu. *Vrijednosti novih ugovora na ostalim građevinama* smanjena je za 7,96% (iznosila je 20,43 miliona eura). Budući rast trebao bi da bude podstakunt realizacijom projekata predviđenih *Master planom investicija u infrastrukturu za period 2026-2030*, koji je Vlada Crne Gore usvojila krajem maja 2026. godine. Planirana ulaganja od 4,7 milijardi eura u ključne infrastrukturne projekte (u saobraćaju, energetici, obrazovanju, zdravstvu, zaštiti životne sredine i komunalnoj infrastrukturi) predstavljaju značajan investicioni potencijal za građevinski sektor u srednjem roku (detaljnije na linku[10]).

Daljem rastu građevinarstva i unapređenju poslovnog ambijenta u toj oblasti doprinijeće nastavak regulatornog usklađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije, u okviru pristupnih pregovora. U tom cilju, Vlada Crne Gore je početkom maja 2026. godine utvrdila predloge izmjena zakona kojima se regulišu aktivnosti u oblasti građevinarstva i uređenja prostora[11] - Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakon o izgradnji objekata i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora. Donošenje ovih zakona doprinijeće stvaranju povoljnijeg investicionog ambijenta, smanjenju administrativnih barijera i ubrzanju realizacije projekata, posebno u oblasti obnovljivih izvora energije.

GRAFIKON 1.8

Građevinska aktivnost u Crnoj Gori

Izvor: MONSTAT

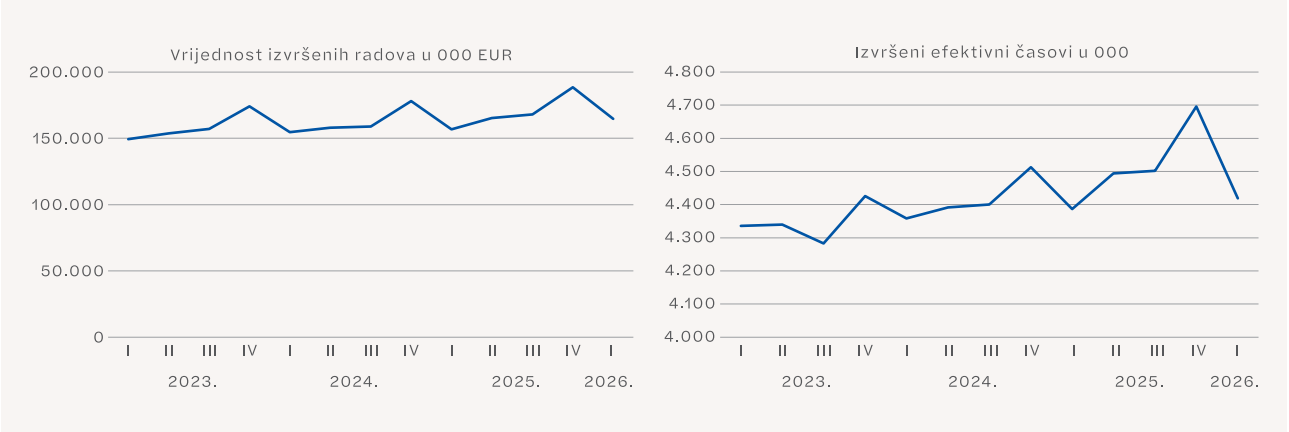

1.2.5. Saobraćaj

U prvom kvartalu 2026. godine zabilježen je godišnji rast prometa samo u vazdušnom saobraćaju, dok je u ostalim oblicima saobraćaja zabilježen pad. Ipak, u odnosu na pretkriznu 2019. godinu, ostvaren je značajan rast prevoza robe u drumskom, željezničkom i pomorskom saobraćaju, kao i prometa putnika na aerodromima.

U vazdušnom saobraćaju broj prevezenih putnika (310.342 putnika) zabilježio je blagi rast (0,60%) u odnosu na isti period prethodne godine (grafikon 1.9). Rast je prvenstveno rezultat povećanog prometa putnika na aerodromu Tivat, od 3,15%, dok je na aerodromu Podgorica ostvaren rast od 0,07%. Najveći promet putnika realizovan je na avio-linijama sa Srbijom, Turskom, Njemačkom, Austrijom i Velikom Britanijom.

10 Predlog master plana investicija u infrastrukturu 2026-2030.

11 Izvor: 125. Sjednica Vlade Crne Gore, 7. maj 2026. godine

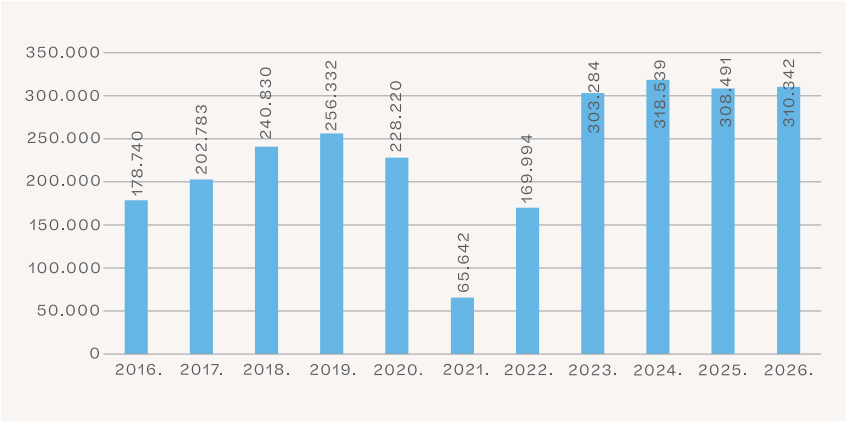

GRAFIKON 1.9

Promet putnika na aerodromima Crne Gore tokom prvog kvartala u periodu 2016 - 2026. godina

Izvor: MONSTAT

U narednom periodu očekuje se dodatno jačanje aktivnosti u vazdušnom saobraćaju i turizmu, između ostalog zahvaljujući otvaranju baze niskobudžetnog prevoznika Wizz Air 30. marta i uvođenju novih avio-linija. Najavljeno je 17 novih ruta: Malmo, Pariz, Mastriht, Hamburg, Katanija, Bratislava, Bazel, Barselona, Ržešov, Keln, Baden-Baden, Ljubljana, Rim, Poznanj, Viljnus, Gdanjsk i Vroclav.[12] U dijelu prometa roba na aerodromima (122 tone), zabilježen je rast od 2,52% u odnosu na isti period prethodne godine.

U drumskom saobraćaju, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, broj prevezenih putnika bio je manji za 2,31%[13] nego u istom periodu prethodne godine (grafikon 1.10), dok je prevoz robe smanjen za 2,30%[14]. U željezničkom saobraćaju prevoz putnika u posmatranom periodu bio je manji 10,87%[15], a prevoz robe za 24,35%[16].

Ukupni promet robe u lukama (496.373 tone), prema podacima MONSTAT-a, bio je manji za 10,26% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Od ovog iznosa, na izvoz se odnosilo 47,27%, a na uvoz 52,73%. Izvoz robe preko crnogorskih luka, izražen u tonama, smanjen je u ovom periodu za 31,90%, i to najviše zbog pada izvoza u Švedsku, Egipat, Finsku i Hrvatsku. Uvoz robe preko crnogorskih luka povećan je za 25,49% (posmatrano u tonama), najviše zbog većeg uvoza iz Egipta i Italije.

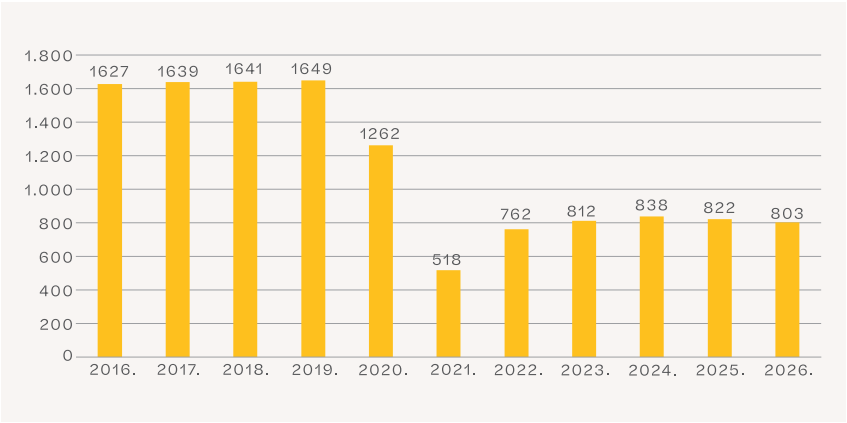

GRAFIKON 1.10

Broj putnika u drumskom saobraćaju tokom prvog kvartala u periodu 2016 - 2026. godina, u 000

Izvor: MONSTAT

12 Otvorena baza Wizz Air-a u Podgorici: Velika šansa za privredu i građane - Aerodromi Crne Gore

13 Izraženo preko broja prevezenih putnika, a preko putničkih km pad prevoza putnika od 4,34%.

14 Izraženo preko prevezene robe u hiljadama tona, a preko tonskih km pad prevoza robe od 2,25%.

15 Izraženo preko prevezenih putnika, a preko putničkih kilometara smanjenje od 12,69%.

16 Izraženo preko hiljada tona, a izraženo tonskim kilometrima povećanje je iznosilo 1,67%.

Boks 1.1 – Regulatorne i programske aktivnosti relevantne za budući razvoj saobraćaja

Van posmatranog perioda, u aprilu 2026. godine stupio je na snagu novi Zakon o vazdušnom saobraćaju[17], kojim se uspostavlja savremen i sveobuhvatan pravni okvir za funkcionisanje civilnog vazduhoplovstva u zemlji. Poseban akcenat u novom Zakonu stavljen je na unapređenje bezbjednosti i efikasnosti sistema, kao i na jačanje regulatornog nadzora i institucionalnih kapaciteta. Jedna od važnijih novina odnosi se na prepoznavanje tehnike kontrole letenja kao vazduhoplovnog osoblja, čime se dodatno naglašava značaj tehničkih službi u sistemu upravljanja vazdušnim saobraćajem i doprinosi jasnijem definisanju odgovornosti i podizanju ukupnog nivoa sigurnosti vazdušne plovidbe.

Istovremeno, Vlada Crne Gore je donijela Program izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite magistralnih i regionalnih puteva u Crnoj Gori za 2026. godinu[18]. Ovim programom predviđeno je ulaganje od 80,73 miliona eura u državnu putnu infrastrukturu. Program obuhvata: rekonstrukciju magistralnih i regionalnih puteva, rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži i sanaciju mostova, klizišta i kosina. Oko 13 miliona namijenjeno je za finansiranje radova redovnog održavanja i zaštite puteva, dok je preostali iznos opredijeljen iz kapitalnog budžeta.

1.3. Cijene

Na globalnom nivou inflatorni pritisci su u prvom kvartalu 2026. godine pojačani, prvenstveno usljed izbijanja sukoba na Bliskom istoku. Eskalacija sukoba uzrokovala je poremećaje u globalnim lancima snadbijevanja i rast cijena energenata. Rast cijena potvrđuju i podaci OPEC-a, prema kojima su cijene nafte u martu bile za 43,15% više nego godinu ranije. U julskim projekcijama MMF[19] procjenjuje da bi poremećaji na tržištu energenata mogli povećati globalnu inflaciju u 2026. godini na 4,7%. Prema ovim projekcijama očekuje se prosječan rast cijena nafte za 31,8% (rast za 10,4 pp u odnosu na aprilske prognoze), usljed poremećaja u proizvodnji i transportu, dok će više cijene energenata i đubriva, poremećaji u pomorskim transportnim rutama i povećani troškovi transporta uticati i na rast cijena hrane.

Visoka uvozna zavisnost Crne Gore uticala je na prenošenje globalnog rasta cijena u domaću ekonomiju. Nakon usporavanja inflatornih pritisaka tokom prva dva mjeseca 2026. godine, godišnja stopa inflacije u martu povećana je na 3,1%. Rast mjesečne stope inflacije u martu doprinio je povećanju prosječnih potrošačkih cijena u cijelom prvom kvartalu 2026. godine, za 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine (u kojem je prosječna godišnja inflacija iznosila 2,7%) (grafikon 1.11).

17 "Službeni list Crne Gore", br. 052/26 od 17. aprila 2026. godine

18 Izvor: 124. Sjednica Vlade Crne Gore, 23. april 2026. godine

19 IMF: World Economic Outlook: *Global Economy in Crosscurrents of War and Technology*, jul 2026. godine

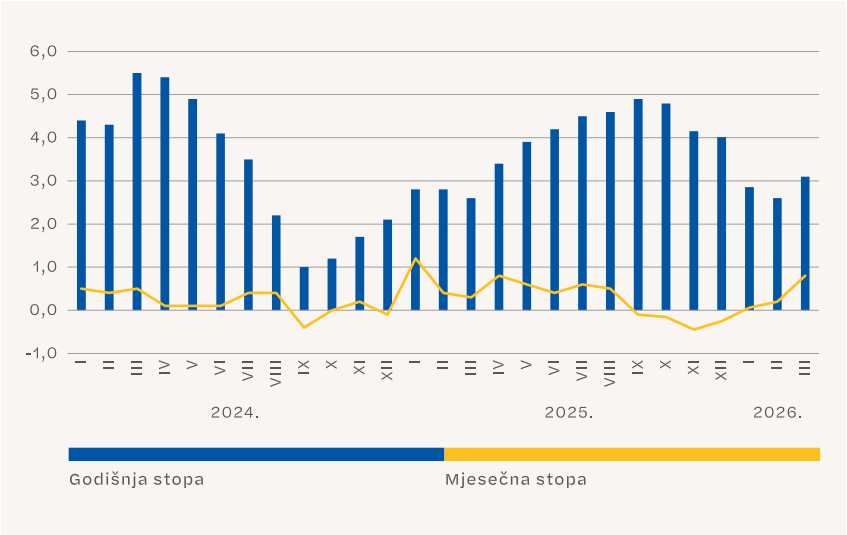

GRAFIKON 1.11

Potrošačke cijene u Crnoj Gori, u %

Izvor: MONSTAT

Potrošačke cijene u martu 2026. godine bile su za 1,1% više u odnosu na decembar prethodne godine (tabela 1.3). Rast cijena zabilježen je u devet od trinaest kategorija potrošačke korpe, koje čine 71,66% njenog ukupnog pondera. Najveći doprinos ukupnoj inflaciji dao je rast cijena u kategoriji prevoz, od 0,47 procentnih poena (pp), prvenstveno usljed poskupljenja goriva i maziva za motorna vozila, kao posljedice rasta cijena nafte na međunarodnom tržištu. Značajan doprinos rastu inflacije dale su i cijene hrane i bezalkoholnih pića (0,39 pp), prije svega usljed značajnog povećanja cijena voća i orašastih plodova (10,0%), mesa i prerađevina od mesa (1,2%) i bezalkoholnih pića (2,6%). Doprinos kategorije alkoholna pića i duvan (0,24 pp) bio je manji uprkos relativno visokoj stopi rasta cijena, zbog njenog manjeg učešća u potrošačkoj korpi. U ostalim kategorijama u kojima je zabilježen rast cijena, promjene su bile znatno umjerenije.

Pad cijena zabilježen je u tri kategorije: odjeća i obuća (1,9%), restorani i usluge smještaja (0,4%) i stanovanje, voda, električna energija, gas i ostali energenti (0,1%). Cijene su ostale nepromijenjene jedino u obrazovanju.

Rast cijena u posmatranom periodu djelimično je ublažen primjenom odluke Vlade Crne Gore o privremenom ograničavanju cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi, kojom su bile obuhvaćene osnovne životne namirnice, pojedini mliječni i mesni proizvodi, sredstva za higijenu, proizvodi za bebe i pelet.[20] Mjere su bile na snazi do 31. marta 2026. godine.

20 Odlukom o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi i listi proizvoda, iz novembra 2025. godine (Saopštenje sa 102. sjednice Vlade Crne Gore, 06. novembar 2025. godine) ograničene su cijene osnovnih prehrambenih artikala, pojedinih mliječnih i mesnih proizvoda, brašna, ulja, higijenskih sredstva i proizvoda za bebe. Takođe, bila je ograničena i cijena peleta u prometu do najvišeg nivoa cijene u iznosima do 250 eura po toni, za lice registrovano za obavljanje djelatnosti proizvodnje peleta, i do 270 eura po toni u trgovini na malo.

	Ponderi	III 26. / XII 25.	Stopa	Doprinos
UKUPNO	**1.000,0**	**101,1**	**1,1**	**1,09**
Hrana i bezalkoholna pića	335,9	101,2	1,2	0,39
Alkoholna pića i duvan	43,9	105,5	5,5	0,24
Odjeća i obuća	65,8	98,1	-1,9	-0,13
Stanovanje, voda, električna energija, gas i ostali energenti	143,1	99,9	-0,1	-0,02
Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	42,9	102,0	2,0	0,08
Zdravlje	38,2	100,1	0,1	0,00
Prevoz	119,3	103,9	3,9	0,47
Informacije i komunikacije	57,3	100,7	0,7	0,04
Rekreacija, sport i kultura	28,6	100,3	0,3	0,01
Obrazovanje	14,3	100,0	0,0	0,00
Restorani i usluge smještaja	60,1	99,6	-0,4	-0,02
Osiguranje i finansijske usluge	2,9	102,7	2,7	0,01
Lična njega, socijalna zaštita i razna dobra i usluge	47,7	100,2	0,2	0,01

TABELA 1.3

Stopa rasta i doprinos pojedinih kategorija u ukupnoj inflaciji[21] u Crnoj Gori

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

Godišnja stopa bazne inflacije (koja isključuje sezonske prehrambene proizvode, administrativno regulisane proizvode, naftu i naftne derivate i sl.)[22] bila je viša od ukupne inflacije tokom sva tri mjeseca prvog kvartala 2026. godine (grafikon 1.12). Najveća razlika evidentirana je u januaru usljed pada, odnosno sporijeg rasta cijena određenih proizvoda isključenih iz obračuna bazne inflacije (npr. pojedinih poljoprivrednih proizvoda i svih vrsta goriva). Godišnja stopa bazne inflacije u martu je iznosila 3,30% i bila je viša za 0,16 pp od ukupne godišnje stope inflacije. Nakon značajnog rasta cijena nafte u martu, razlika između bazne i ukupne inflacije je smanjena. Usljed značajnog rasta cijena svih vrsta goriva, koji je uslijedio u Crnoj Gori, ukupna inflacija je u aprilu povećana iznad nivoa bazne inflacije za 0,7 pp.

Ukupna godišnja inflacija u martu 2026. godine iznosila je 3,1%. Najveći pozitivan doprinos ovom povećanju (0,97 pp) dao je rast cijena *hrane i bezalkoholnih pića*, koji je iznosio 2,8%, zatim rast cijena *stanovanja, vode, električne energije, gasa i ostalih energenata* (doprinos od 0,55 pp)

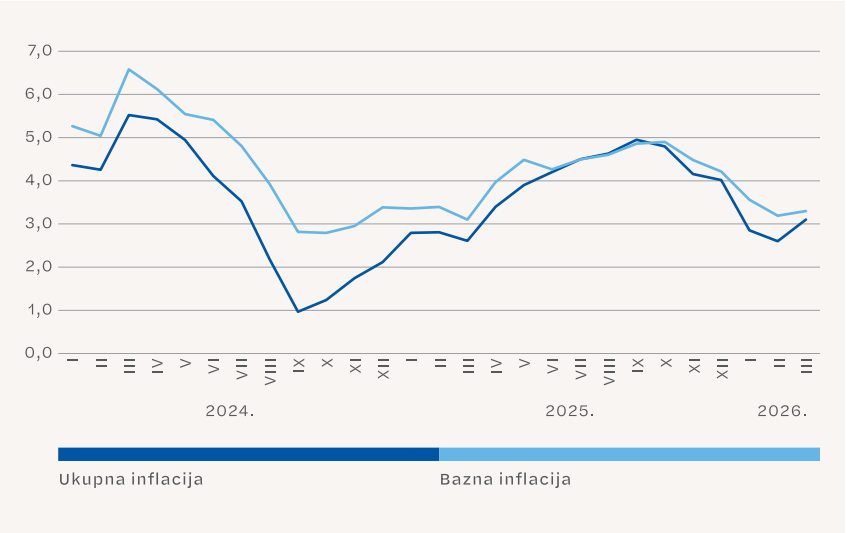

GRAFIKON 1.12

Godišnja stopa ukupne i bazne inflacije u Crnoj Gori, u %

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

21 Napominjemo da se i pored indeksnih promjena, doprinos učešća pojedinih kategorija zbog ponderacione strukture, evidentira tek na drugoj, odnosno trećoj decimali.

22 Bazna inflacija koristi se kao indikator trenda dugoročne ili buduće stope inflacije odnosno omogućava razlikovanje između privremenih cjenovnih šokova i dugoročne inflacije. Ukupna godišnja inflacija je pokazatelj prosječne promjene cijena svih proizvoda i usluga koje domaćinstva koriste u svrhu potrošnje. Opširnije u okviru metodologije.

usljed rasta cijena od 3,7%), odnosno rast cijena *prevoza* (doprinos od 0,52 pp) usljed rasta cijena od 4,4%). U poređenju sa zemljama regiona, najveća godišnja stopa potrošačkih cijena u martu 2026. godine zabilježena je u Bosni i Hercegovini (5,1%), zatim Sjevernoj Makedoniji (4,9%), Srbiji (2,8%), Albaniji (2,6%) (grafikon 1.13).

Godišnja stopa inflacije u EU, mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena[23] iznosila je u martu 2026. godine 2,8%. Među državama članicama EU, najveća godišnja stopa zabilježena je u Rumuniji (9,0%), a najniža u Danskoj (1,0%). U Eurozoni, godišnja inflacija mjerena ovim indeksom iznosila je 2,6%, i bila je za 0,6 pp viša od godišnje stope iz decembra prethodne godine. Najveći doprinos ovom rastu, u iznosu od 1,49 pp i 0,48 pp dao je godišnji rast cijena usluga (3,2%), odnosno energije (5,1%). Prema majskim prognozama Evropske komisije[24] godišnja prosječna stopa inflacije u Eurozoni će u 2026. godini iznositi 3,0% (rast sa 2,1% u 2025. godini), a tokom 2027. pasti na 2,3%.

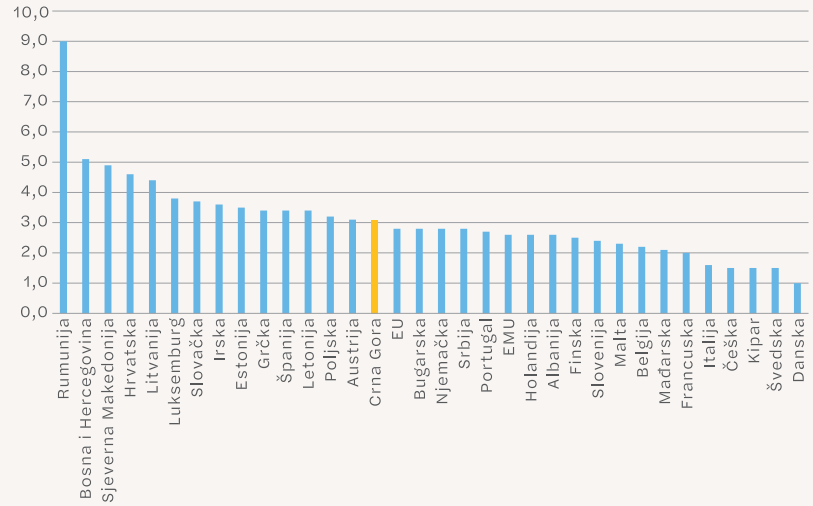

GRAFIKON 1.13

Godišnja stopa inflacije u državama regiona i EU, mart 2026. godine, u %

Izvor: Nacionalni zavodi za statistiku (CPI zemalja regiona) i Eurostat (HICP zemalja EU)

Boks 1.2 - Kretanje cijena nafte u prvom kvartalu 2026. godine

Cijene nafte u prvom kvartalu ove godine značajno su povećane na godišnjem nivou (grafikon 1). Cijena referentne korpe OPEC-a, u prosjeku je iznosila 82,19 USD po barelu, što je za 7,12% više u odnosu na prosječnu cijenu u istom periodu prethodne godine. Prosječna cijena brenta (benčmarka ***North Sea Dated***) iznosila je 80,55 USD po barelu, što predstavlja godišnji rast od 6,51%. U martu 2026. godine zabilježena je najviša cijena od jula 2022. godine, u iznosu od 112,63 USD po barelu). U julskim prognozama MMF[25] predviđa da će prosječne cijene sirove nafte u 2026. iznositi 89,27 USD po barelu, dok će u 2027. godini pasti na nivo od 78,70 USD po barelu.

23 Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) je osnova za komparativna mjerenja inflacije u Evropi, kao i za procjenu stabilnosti monetarne vrijednosti u eurozoni. Svaka zemlja članica EU je obavezna da proizvodi HICP indeks.

24 Izvor: European commission - *European Economic Forecast- spring* 2026, maj 2026. godine

25 MMF - World Economic Outlook Update - *Global Economy in Crosscurrents of War and Technology*, jul 2026. godine

GRAFIKON 1

Mjesečno kretanje cijene goriva i maziva u Crnoj Gori i cijene nafte OPEC-a*, u %

Izvor: MONSTAT i OPEC Montly Oil Market Reports (*North Sea Dated)

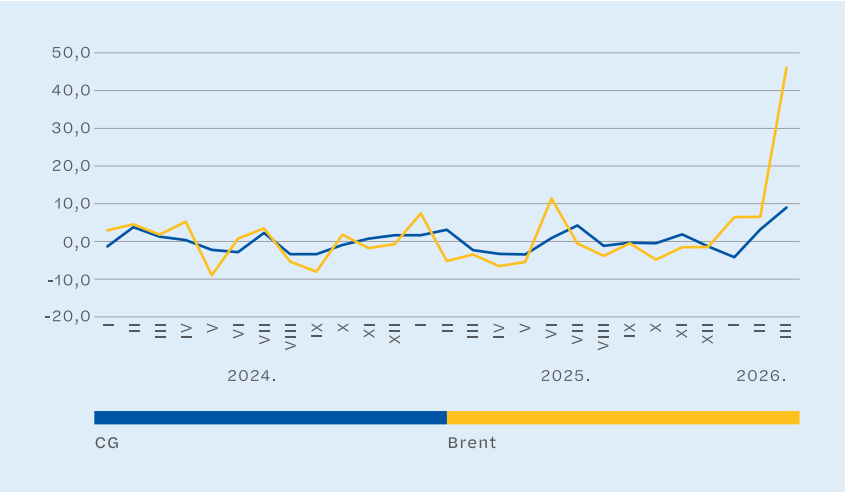

Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u martu 2026. godine zabilježile su blagi rast od 0,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Rastu je doprinijelo povećanje cijena u sektoru prerađivačke industrije, za 1,3%, dok su u sektoru vađenja ruda i kamena cijene smanjene, za 1,7%. Cijene su ostale nepromijenjene u sektoru snabdijevanja električnom energijom, gasom i parom. Tokom prva tri mjeseca ove godine cijene proizvođača industrijskih proizvoda bile su u prosjeku više za 0,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Promet u trgovini na malo povećan je za 4,8% u stalnim, odnosno 7,5% u tekućim cijenama, što odražava nastavak rasta domaće tražnje, podstaknute povećanjem zaposlenosti, zarada i kreditne aktivnosti.

1.4. Tržište rada

Na tržištu rada Crne Gore u prvom kvartalu 2026. godine nastavljen je trend pozitivnih rezultata. Zabilježen je rast broja zaposlenih, dok je registrovana stopa nezaposlenosti na kraju marta spuštena na rekordan minimum od kada postoji evidencija na Zavodu za zapošljavanje. Zabilježen je i rast zarada, premda umjereniji u odnosu na prethodnu godinu (koju su obilježile dvocifrene stope rasta kao rezultat programa Evropa sad 2). Rast inflacije snažniji od nominalnog rasta zarada doprinio je njihovom realnom padu.

Zaposlenost

Prosječan broj zaposlenih u prvom kvartalu 2026. godine (272.046) povećan je za 4,31% u odnosu na isti period prethodne godine. Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u većini sektora, s najvećim rastom u *građevinarstvu* (11,57%) i *prerađivačkoj industriji* (8,39%). Pad zaposlenosti zabilježen je u *poslovanju sa nekretninama* (za 1,92%), *državnoj upravi i odbrani i obaveznom socijalnom osiguranji* (za 0,33%) i *snabdijevanju električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija* (za 0,05%). U odnosu na prvi kvartal pretkrizne, 2019. godine, broj zaposlenih povećan je za 76.201, odnosno za 38,91% (grafikon 1.14). Ukupan broj zaposlenih u martu iznosio je 273.029 što predstavlja godišnji rast od 3,92%.

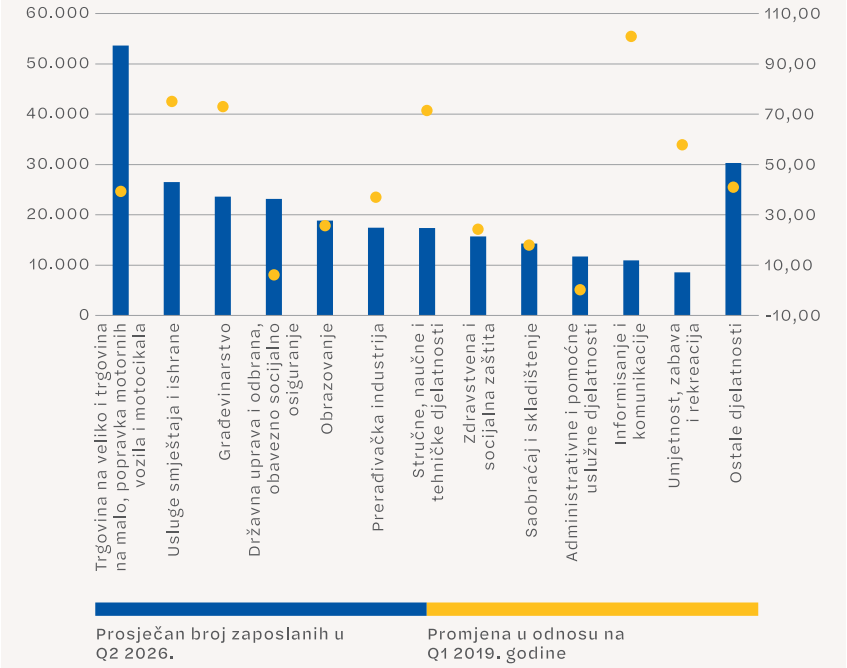

GRAFIKON 1.14

Prosječan broj zaposlenih u prvom kvartalu 2026. godine (lijeva skala) i promjena u odnosu na prvi kvartal pretkrizne, 2019. godine (desna skala)

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

U strukturi prosječnog broja zaposlenih u prvom kvartalu 2026. godine (grafikon 1.15), najviše zaposlenih bilo je u uslužnim djelatnostima, trgovini na veliko i trgovini na malo, popravci motornih vozila i motocikala, te uslugama smještaja i ishrane, kao i građevinarstvu, te državnoj upravi i odbrani, obaveznom socijalnom osiguranju. U odnosu na prvi kvartal prethodne godine struktura je blago promijenjena (grafikon 1.16). Rast učešća najviše je izražen u oblastima građevinarstva, prerađivačke industrije i usluga smještaja i ishrane. Istovremeno, najznačajniji pad učešća zabilježen je u oblasti državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje, kao i u oblastima informisanja i komunikacija, odnosno zdravstvene i socijalne zaštite. Pad je zabilježen i kod ostalih djelatnosti.[26]

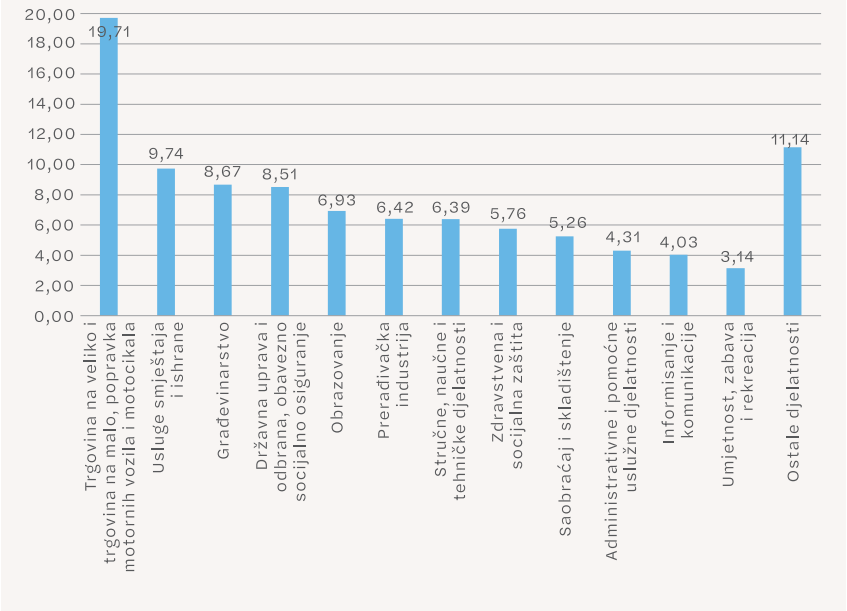

GRAFIKON 1.15

Struktura prosječnog broja zaposlenih u Crnoj Gori tokom prvog kvartala 2026. godine, u %

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

26 Ostale djelatnosti uključuju: ostale uslužne djelatnosti, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti, snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizaciju, poslovanje sa nekretninama, poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, te vađenje ruda i kamena.

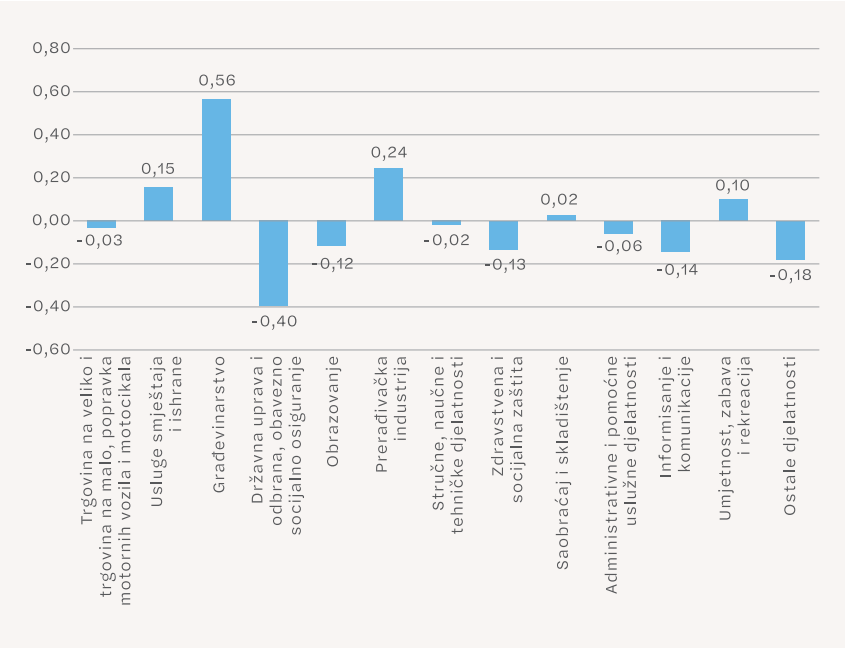

GRAFIKON 1.16

Promjena učešća prosječnog broja zaposlenih u Crnoj Gori tokom prvog kvartala 2026. godine u odnosu na prvi kvartal 2025. godine, u pp

Izvor: MONSTAT i kalkulacije CBCG

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG) na kraju marta 2026. godine bilo je 26,505 nezaposlenih, što je za 11,56% niže u odnosu na isti period prethodne godine (grafikon 1.17). Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica tokom prvog kvartala 2026. godine (26.708) bio je za 12,80% manji na godišnjem nivou.

U cilju povećanja zaposlenosti, ZZZCG je u januaru započeo realizaciju četrnaestog ciklusa Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem 2025/2026. Sprovođenjem ovog Programa, 2.072 visokoškolca bez radnog iskustva, sa evidencije nezaposlenih, su dobili mogućnost da kod prijavljenih poslodavaca stiču dodatna znanja i vještine.[27] Pored toga, Programom rada ZZZCG za 2026. godinu planirano je sprovođenje mjera i programa za 2.062 nezaposlena lica. Definisane su i mjere za unapređenje tržišta rada i dalje smanjenje nezaposlenosti, posebno među korisnicima materijalnog obezbjeđenja, ženama i osobama sa invaliditetom, uz direktno povezivanje sa potrebama tržišta rada. Za realizaciju planiranih aktivnosti predviđen je budžet u iznosu od minimalno 31,5 miliona eura[28].

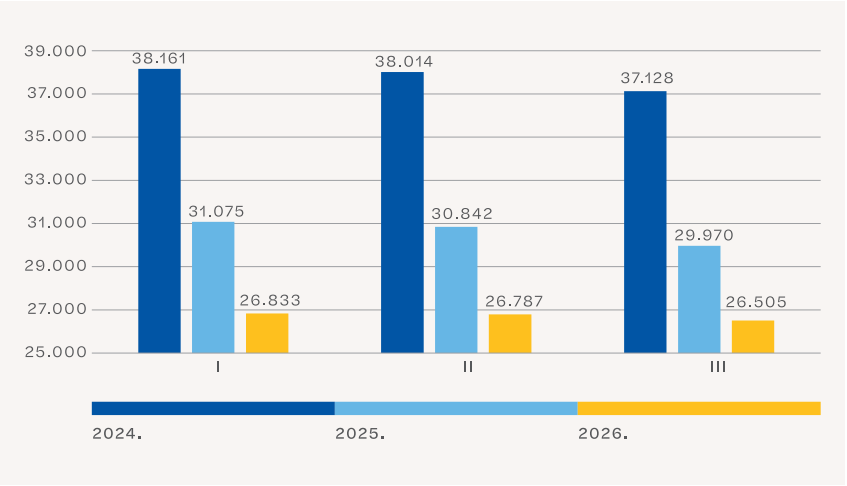

GRAFIKON 1.17

Broj nezaposlenih lica u Crnoj Gori tokom prvog kvartala u periodu 2024 - 2026. godine

Izvor: ZZZCG

27 eUprava Stručno osposobljavanje

28 Više na linku: https://www.zzzcg.me/uozzzcg-vise-od-315-miliona-eura-za-zaposljavanje-u-2026/

Registrovana stopa nezaposlenosti, prema podacima ZZZCG, u martu 2026. godine iznosila je 8,85%[29] (što predstavlja najniži nivo od kad ZZZCG vodi ovu evidenciju) i manja je za 1,39 pp u odnosu na isti period prethodne godine. Pored toga, i MONSTAT objavljuje stopu nezaposlenosti, ali na kvartalnom nivou. Ovu stopu MONSTAT obračunava na osnovu Ankete o radnoj snazi, koja je usaglašena sa preporukama EUROSTAT-a. Rezultati stopa nezaposlenosti ZZZCG i MONSTATA u značajnoj mjeri se podudaraju (grafikon 1.18). Više o metodologijama obračuna obije stope može se naći na linku sadržanom u fusnoti[30].

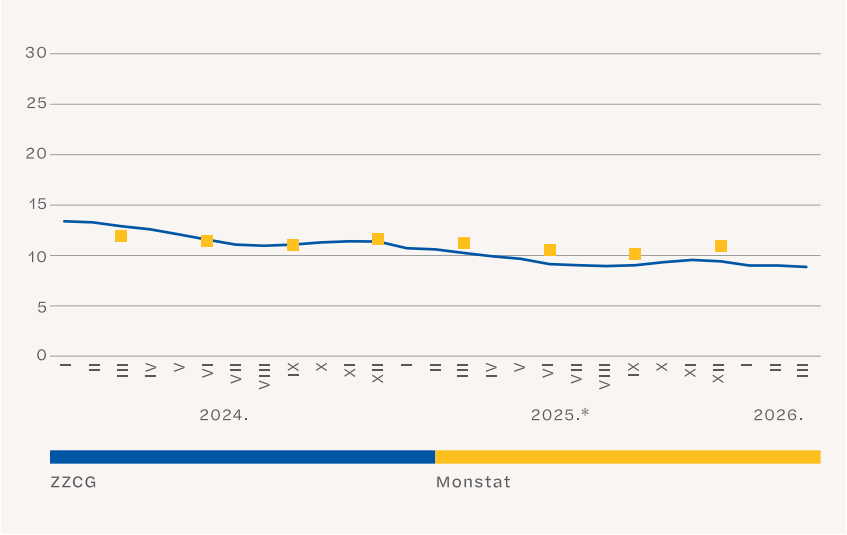

GRAFIKON 1.18

Kretanje registrovane i anketne stope nezaposlenosti u Crnoj Gori, u %[31]

Izvor: MONSTAT i ZZZCG

* Od 2025. godine u Anketi o radnoj snazi, okvir za uzorak je Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine. Iz tog razloga podaci od prvog kvartala 2025. godine nijesu uporedivi sa podacima uz prethodnog perioda. Kako bi se osigurala vremenska serija uporedivih podataka u skladu sa zahtjevima Eurostat-a, MONSTAT planira reviziju podataka od prvog kvartala 2021. godine (izvor: MONSTAT, jun 2025. godine).

Zarade

U prvom kvartalu 2026. godine, prema podacima MONSTAT-a, prosječna bruto zarada u Crnoj Gori iznosila je 1.227 eura, dok je prosječna zarada bez poreza i doprinosa (neto zarada) iznosila 1.026 eura. U odnosu na isti period prethodne godine obje kategorije povećane su za 2,59%, odnosno 2,29%.

Najveće neto zarade zabilježene su u sektoru finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, te u sektoru snabdijevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacije. Najmanju neto zaradu bilježe zaposleni u sektoru administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti i u sektoru umjetnost, zabava i rekreacija (tabela 1.4). Rast neto zarada zabilježen je u 13 od 19 sektora. Najveći rast ostvaren je u sektorima *stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti, ostalih uslužnih djelatnosti, prerađivačke industrije, trgovine na veliko i trgovine na malo, kao i popravke motornih vozila i motocikala*. Najveći pad neto zarada zabilježen je u sektoru *poslovanja sa nekretninama*, dok u sektoru *obrazovanja* nije bilo promjena.

29 Registrovanu stopu nezaposlenosti izračunava ZZZCG i predstavlja odnos broja registrovanih nezaposlenih lica sa evidencije ZZZCG u datom mjesecu i aktivnog stanovništva (zaposleni+nezaposleni) prema Popisu stanovništva.

30 Priručnik o načinu utvrđivanja anketne i registrovane stope nezaposlenosti http://monstat.org/userfiles/file/zarade/Prirucnik%20nezaposlenosti%20u%20CG_20_3_2015%20(1).pdf

31 U trenutku pisanja izvještaja nisu bili dostupni podaci iz Ankete o radnoj snazi za Q1 2026. godine.

	Zarade bez poreza i doprinosa		Indeks
	Ø I – III 2025.	Ø I – III 2026.	Ø I – III 2026. / Ø I – III 2025.
UKUPNO	**1.003**	**1.026**	**102.29**
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	893	911	102.02
Vađenje ruda i kamena	1.166	1.165	99.91
Prerađivačka industrija	859	916	106.64
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	1.430	1.446	101.12
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama	896	919	102.57
Građevinarstvo	968	1.004	103.72
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	913	962	105.37
Saobraćaj i skladištenje	984	994	101.02
Usluge smještaja i ishrane	987	1.010	102.33
Informisanje i komunikacije	1.321	1.308	99.02
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.645	1.628	98.97
Poslovanje sa nekretninama	1.428	1.211	84.80
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	991	1.113	112.31
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	842	851	101.07
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	1.036	1055	101.83
Obrazovanje	951	951	100.00
Zdravstvena i socijalna zaštita	1.016	1.044	102.76
Umjetnost, zabava i rekreacija	912	899	98.57
Ostale uslužne djelatnosti	903	970	107.42

TABELA 1.4

Prosječna neto zarada po sektorima u Crnoj Gori, u eurima

Izvor: MONSTAT

Boks 1.3 – Visina prosječnih zarada u državama bivše Jugoslavije u martu 2026. godine

U državama bivše Jugoslavije, u martu 2026. godine, i dalje su bile izražene razlike u visini prosječnih zarada (tabela 1). Kao i u prethodnom periodu, Slovenija je na prvom mjestu, nakon nje slijedi Hrvatska, dok su neto zarade u Crnoj Gori veće nego u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Sjevernoj Makedoniji. Prosječne neto zarade zabilježile su rast u odnosu na isti mjesec prethodne godine u svim posmatranim državama. Najveći nominalni rast neto zarada zabilježen je u Srbiji (12,6%), zatim u Bosni i Hercegovini (9,5%), Sjevernoj Makedoniji (8,2%), Hrvatskoj (7,4%), Sloveniji (6,2%) i Crnoj Gori (2,4%).

Država	Bruto zarade	Neto zarade
Slovenija	2.678	1.679
Hrvatska	2.183	1.555
Crna Gora	**1.227**	**1.027**
Srbija	1.393	1.011
Bosna i Hercegovina	1.334	859
Sjeverna Makedonija	1.180	785

TABELA 1

Prosječne zarade u državama bivše Jugoslavije u martu 2026. godine, u eurima

Izvor: Zavodi za statistiku i centralne banke navedenih zemalja